

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 12.11.1999

COM(1999) 484 def.

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE
AAN DE RAAD EN HET EUROPEES PARLEMENT

DE EUROPESE UNIE EN MACAU
NA HET JAAR 2000

DE EUROPESE UNIE EN MACAU NA HET JAAR 2000

Inhoud

1: Inleiding

2: De grondslag van de betrekkingen EU-Macau

2.1 Rechten, vrijheden en waarden

2.2 Een gedeeld rechtstelsel

2.3 Gezonde economische betrekkingen

2.4 Een veelbelovende economie met goede banden met het vasteland

3: Bevordering van de betrekkingen EU-Macau

3.1 Het doen slagen van het "één land, twee systemen"-concept

3.2 Versterking economische betrekkingen

3.3 Bevordering van de multilaterale handel

3.4 Ondersteuning van Macau's internationale status

3.5 Macau als regionaal centrum voor opleiding en culturele uitwisselingen

4: Conclusies

1: Inleiding

Op 20 december 1999 zal Macau na meer dan vier eeuwen Portugees bestuur te hebben gekend weer aan China toevallen. De EU moet als een van de belangrijkste internationale partners van Macau een sleutelrol spelen bij een soepele overdracht en vervolgens bij een stabiele, voorspoedige ontwikkeling van het grondgebied. De banden tussen Europa en Macau - eenzelfde rechtsstelsel, gemeenschappelijke rechten, vrijheden en waarden en een levendige handel en investeringen en met name de uiterst hechte relatie op het gebied van cultuur en beschaving - maken van Europa de aangewezen om deze rol te vervullen.

De sleutel tot de toekomstige stabiliteit van Macau vormt de volledige tenuitvoerlegging van de gezamenlijke Chinees-Portugese verklaring, die de rechten en vrijheden van het grondgebied waarborgt. De verklaring omvat het concept van "één land, twee systemen" en waarborgt de SAR-Macau een hoge mate van autonomie binnen de Volksrepubliek China. De EU zal alle instrumenten die tot haar beschikking staan - politieke dialoog, handel, investeringen, samenwerking en culturele betrekkingen - gebruiken om Macau's autonomie in China te helpen benadrukken en zijn bijzondere levenswijze in stand te houden, een in de gezamenlijke verklaring opgenomen verbintenis. De EU denkt dat dit Macau en het vasteland zal versterken en beide steviger in de wereldgemeenschap zal verankeren. Dit zal dan weer een stimulans betekenen voor de economische en sociale ontwikkeling in Macau, dat dienst doet als essentieel bruggenhoofd naar de Chinese buurregio's.

In juni 1999 beschreef de Europese Raad van Keulen de steun van Europa aan Macau expliciet als volgt:

"De Europese Raad verwacht dat het overgangsproces in Macau verder wordt afgerond, in dezelfde positieve geest die het gehele proces tot nu toe heeft gekenmerkt. De Europese Raad rekent er stellig op dat de volledige uitvoering van de gemeenschappelijke verklaring van 1987 tussen China en Portugal borg zal staan voor een probleemloze overdracht van het bestuur op 20 december 1999, en is van oordeel dat een hoge mate van autonomie van de toekomstige speciale autonome regio alsmede de continuïteit van de maatschappelijke, economische, juridische en culturele specificiteit van Macau de basis voor de stabiliteit en welvaart van de regio zullen vormen. De Europese Raad is vol vertrouwen dat de bestaande betrekkingen en de huidige samenwerking tussen de Unie en Macau zullen worden verbeterd en aldus zullen bijdragen tot de verdere ontwikkeling van het gebied."

2: De grondslag van de betrekkingen EU-Macau

2.1: Rechten, vrijheden en waarden

De EU en Macau delen dezelfde rechten en waarden. Voor Macau zijn deze vastgelegd in de gezamenlijke Chinees-Portugese verklaring die in april 1987 door beide regeringen werd ondertekend en die vraagt om de totstandbrenging voor 50 jaar, te rekenen vanaf 20 december 1999, van een speciale administratieve regio (SAR), overeenkomstig het beginsel "één land, twee systemen", met een afzonderlijk sociaal en economisch systeem.

In de gezamenlijke verklaring wordt gesteld dat de SAR-Macau een hoge mate van autonomie zal genieten, behalve wat betreft vraagstukken op het gebied van buitenlandse betrekkingen en defensie; ze zal uitvoerende, wetgevende en rechterlijke macht behouden. Macau zal worden geregeerd met volk van Macau, wetten zullen worden gemaakt door de Wetgevende Raad en het hoogste Hof van Beroep blijft in Macau. Aan de huidige wetgeving wordt in feite niet getornd. De huidige sociale en economische stelsels blijven eveneens ongewijzigd en dit geldt ook voor de levenswijze.

In de gezamenlijke verklaring wordt eveneens gezegd dat : de SAR-Macau overeenkomstig de wet alle rechten en vrijheden van de inwoners van Macau zal garanderen, inclusief persoonlijke vrijheden, de vrijheid van meningsuiting, persvrijheid, vrijheid van vereniging en verplaatsing, stakingsrecht en de vrijheid een beroep te kiezen, de vrijheid van academisch onderzoek, van godsdienst en geloof, de vrijheid van communicatie en het recht om eigendom te bezitten.

De voorwaarden van de gezamenlijke verklaring zijn vervat in de door het Chinese nationale Volkscongres in 1993 aangenomen basiswet - of mini-grondwet - van de toekomstige SAR. De basiswet zal op de dag van de overdracht in werking treden.

Tolerantie op cultureel gebied en vrijheid van godsdienst en de uitoefening hiervan behoren tot de voornaamste kenmerken en vormen een integrerend onderdeel van Macau's identiteit. De westerse en de Chinese tradities worden naast elkaar levend gehouden.

Al deze rechten, vrijheden en waarden moeten worden beschermd. Autonomie en eerbiediging van de vrijheid en grondrechten zijn onlosmakelijk verbonden met het "één land, twee systemen"-concept en de EU zal er nauw op toezien dat dit concept ten volle ten uitvoer wordt gelegd.

De Europese aanwezigheid op het grondgebied en de hechte persoonlijke banden tussen Europa en Macau zijn tevens belangrijke factoren die ertoe bijdragen dat Macau een natuurlijke springplank kan zijn voor de EU in het gebied.

2.2: Een gedeeld rechtstelsel

Macau's rechtstelsel is geworteld in Europa's continentale rechtsstructuur die de rechtsstaat erkent. Bij de overdracht zal er na overleg met China in de gemengde coördinatiegroep een systeem komen dat het recht van Macau zoals dat ten tijde van het Portugese bewind bestond direct omzet. In de gezamenlijke verklaring en de basiswet wordt gesteld dat de in Macau vóór de overdracht aan China van kracht zijnde wetten niet zullen veranderen.

Macau's rechtstelsel erkent ook het primaat van het internationale boven het nationale recht. In geval van strijdigheid prevaleert het autonome verdrag boven het nationale recht. Dit geldt eveneens voor de wel in Macau, maar niet in China zelf, van kracht zijnde internationale overeenkomsten. Plaatselijke regels kunnen de tenuitvoerlegging van internationale regels niet beperken of verhinderen.

De basiswet garandeert de SAR eveneens een hoge mate van autonomie en onafhankelijkheid voor haar uitvoerende, wetgevende en rechterlijke macht. Al deze belangrijke beginselen moeten in de toekomst behouden blijven en zullen door de EU krachtig worden gesteund.

2.3: Gezonde economische betrekkingen

De economische betrekkingen zijn reeds stevig gevestigd op open handel en investeringen. Een en ander wordt geschat door de handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en Macau die sinds 1993 van kracht is. De EU is de op één na belangrijkste handelspartner van Macau en neemt ongeveer 30% van de totale jaarlijkse export van het land af, terwijl 11 % van Macau's invoer in 1998 uit de EU kwam. Macau had in 1998 een handelsoverschot van 447 miljoen USD met de EU.

De EU is na China en Hongkong de op twee na grootste investeerder in Macau. Portugal is verreweg de meest actieve EU-investeerder in Macau (27 investeringsbedrijven), gevolgd door Frankrijk (5) en het Verenigd Koninkrijk (4).

Macau heeft verscheidene samenwerkingsprogramma's met de EU op sleutel terreinen, zoals bedrijfsvoering, openbaar bestuur, financiële dienstverlening, toerisme en Europese studies. Macau komt eveneens in aanmerking voor het Asia Invest programme, dat EU-deskundigheid en EU-financiering levert ter bevordering van investeringen.

De continuïteit van het huidige economische systeem wordt tevens aangemoedigd door de verlenging, na overleg in de gemengde coördinatiegroep, van de voornaamste franchise-contracten bij de overheid, waarbij in veel gevallen Europese ondernemingen zijn betrokken.

2.4: Een veelbelovende economie met goede banden met het vasteland

Het inkomen per hoofd van de bevolking is in Macau met ongeveer 17.000 euro per jaar een van de hoogste in Azië. Macau grenst aan de Guangdong-provincie en ligt dicht bij Hongkong. Macau heeft zich ontwikkeld van een be- en verwerkende economie die op bepaalde sectoren, zoals textiel en speelgoed, is toegespitst tot een dienstverlenende economie die zich vooral, maar niet uitsluitend, met toerisme bezighoudt. Het blijft zijn specialisatie in de dienstverlening verder ontwikkelen en vervult de functie van bruggenhoofd voor buitenlandse investeerders die zich interesseren voor handel met China.

China heeft veel in Macau geïnvesteerd, met name in infrastructuur, toerisme en de handel. Macau biedt China een basis voor fabricage, distributie en verzending met het oog op uitvoer en wederuitvoer. Het biedt buitenlandse investeerders een vertrouwde juridische en culturele omgeving van waaruit handel kan worden gedreven met het Chinese vasteland.

Macau kan eveneens bogen op politieke stabiliteit, een vrijhaven, lage belastingen en fiscale voordelen, lage bedrijfskosten, veel huisvestingsmogelijkheden en een ruim aanbod van kantoorruimte, moderne infrastructuur, een geavanceerd telecommunicatiesysteem, een gezond belasting- en monetair stelsel en goed opgeleid personeel, alle zaken die het een concurrentievoorsprong op andere economieën in de regio geven.

3. Bevordering van de betrekkingen EU-Macau

3.1: Het doen slagen van het "één land, twee systemen"-concept

Om ervoor te zorgen dat het "één land, twee systemen"-concept volledig ten uitvoer wordt gelegd, zal de Europese Unie haar betrekkingen met Macau op terreinen die onder de verantwoordelijkheid van het SAR-bestuur vallen verder ontwikkelen en versterken. Op deze terreinen zal de EU directe contacten met de autoriteiten van Macau blijven onderhouden.

De Europese Unie zal de uitvoering van de in de gezamenlijke verklaring en de basiswet vervatte beginselen, evenals de in de gemengde coördinatiegroep bereikte overeenkomsten van nabij volgen. Zij zal actief gebruik maken van de instrumenten die tot haar beschikking staan, zoals de politieke dialoog, gemeenschappelijke optredens, gemeenschappelijke standpunten en samenwerking. Ook is de Commissie voornemens een jaarverslag te publiceren over de EU-Macau betrekkingen in het algemeen te beginnen in het jaar 2000. De kwestie Macau zal een prominente plaats innemen bij de politieke dialoog van de EU met China.

Alle belanghebbenden - China, de EU, Portugal en Macau - hebben er reeds mee ingestemd om de uitvoering van de handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen

de EG en Macau na de overdracht te continueren. De overeenkomst vormt een permanent kader voor een directe dialoog tussen de SAR-Macau en de Europese Unie. De in de overeenkomst vervatte structuren, zoals het jaarlijks Gemengd Comité, zullen worden gehandhaafd.

De Europese Unie wijst opnieuw op de noodzaak dat de beginselen van de overeenkomst na de overdracht volledig gehandhaafd blijven, inclusief de bepaling dat "de uitvoering van de onderhavige overeenkomst is gebaseerd op de eerbiediging van de democratische beginselen en de mensenrechten die aan het beleid van de Gemeenschap en Macau ten grondslag liggen".

De EU steunt met name het democratiseringsproces op het grondgebied. Het politieke systeem van Macau, zoals dat in de basiswet verankerd is, voorziet niet in de algemene verkiezing van alle leden van de wetgevende vergadering. De EU is van mening dat Macau en geheel China uiteindelijk het meest gediend zouden zijn met een voortdurende verbetering van het democratisch proces.

De geslaagde uitvoering van het één land, twee systemen-concept vereist de voortdurende ontwikkeling van een goed opgeleid en efficiënt overheidsapparaat.

De EU is gebonden aan de volledige toepassing van de bepalingen van de VN-verdragen inzake economische, sociale en culturele rechten en van het VN-Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en de in de terzake dienende in de ILO-verdragen vastgelegde essentiële arbeidsnormen in Macau. Zij juicht het toe dat China zich heeft verplicht tot het regelmatig verslag uitbrengen over de tenuitvoerlegging van deze verdragen in Macau.

3.2: Versterking economische betrekkingen

De Europese Unie bekrachtigt opnieuw de sleuteldoelstelling van de handels- en samenwerkingsovereenkomst, die is intensivering en diversifiëring van de handels- en bilaterale economische betrekkingen met Macau, met name ten behoeve van de dienstensector ter ondersteuning van de door de regering van Macau vastgestelde prioriteiten.

De EU vertrouwt erop dat de handelsbetrekkingen zich na de overdracht zullen blijven verbeteren. Macau is, zoals in de basiswet bepaald, een afzonderlijk douanegebied, en zal in zijn handelsbetrekkingen met de EU een dienovereenkomstige behandeling door de Europese Unie blijven genieten.

De EU steunt de oprichting door Macau van een bij de Europese Gemeenschappen geaccrediteerd Handels- en Economisch Bureau ter verzekering van een regelmatige dialoog in handels-, economische en samenwerkingsaangelegenheden.

De Europese Unie neemt nota van het economisch potentieel dat Macau op dienstverleningsgebied biedt. De EU zal zich inspannen om Europese investeringen op het grondgebied aan te moedigen. Daartoe zal zij actief gebruikmaken van de thans tot haar beschikking staande instrumenten, met name Asia Invest, en toekomstige

instrumenten. Een directe dialoog tussen privé-zakenlieden uit de EU en Macau zal eveneens worden bevorderd.

Voorts kan de EU de autonomie van Macau in belangrijke mate erkennen door duidelijk opnieuw te bevestigen dat Macau, wat de gemeenschappelijke visumlijst betreft, na de overdracht, net als nu, op eigen verdienste moet worden beoordeeld. Dit zou blijf geven van ons vertrouwen in de regelingen die Macau nu opstelt om ervoor te zorgen dat het nieuwe Sar -Macau paspoort beveiligd is. Een vrijere toegang voor ingezetenen uit Macau in Europese landen zou zeker helpen om de economische en andere contacten te verstevigen en blijf te geven van het Europese vertrouwen in de toekomst van Macau. Dit zou in het belang zijn van zowel de EU als Macau.

3.3: Bevordering van de multilaterale handel

Macau, als mede-oprichter van de WTO, kan China de voordelen tonen van het lidmaatschap en ervaringen verschaffen over hoe de regels van het wereldhandelssysteem worden toegepast. De EU spoort Macau aan tot actieve deelneming aan sectoriële overeenkomsten van de WTO, zoals die op het gebied van de telecommunicatie en financiële dienstverlening.

3.4: Ondersteuning van Macau's internationale status

De Europese Unie zal Macau steunen om zijn levenswijze in stand te houden zoals dit ook is gewaarborgd in de basiswet van Macau. Deze levenswijze houdt de continuïteit van een Europese aanwezigheid en de versterking van persoonlijke banden met Europa in.

De Europese Unie zal Macau tevens aanmoedigen te blijven deelnemen aan internationale organisaties en fora omdat dit hoort bij zijn internationale status.

3.5: Macau als regionaal centrum voor opleiding en culturele uitwisselingen

De Europese Unie is voornemens steun te verlenen aan Macau als regionaal centrum voor opleiding en culturele uitwisselingen, dat eveneens is gespecialiseerd in recht, toerisme, openbaar bestuur, bedrijfsvoering en Europese studies. Ook moedigt de EU Macau aan om de kennis omtrent Europa in Azië te bevorderen en vice versa. Dit zal bijdragen aan meer begrip over en weer en zal economische samenwerking tussen de beide continenten bevorderen.

Voorts zal Macau in aanmerking blijven komen voor regionale samenwerkingsprojecten waarbij de EU en Azië zijn betrokken en zal het betrokken kunnen worden bij bilaterale projecten met China, met name die welke op zijn speciale terreinen liggen, zoals de ontwikkeling van menselijk potentieel, onderwijs en opleiding en academische samenwerking.

Gedurende een beperkte periode zal in Macau een contactpersoon voor de samenwerking EG-Macau worden gestationeerd om zijn medewerking te verlenen aan de coördinatie van bilaterale samenwerking en zulks onder de verantwoordelijkheid van het Bureau van de Europese Commissie voor Hong Kong en Macau.

4: Conclusies

De Europese Unie meent dat Macau een doorslaggevende rol kan spelen als brug tussen Azië en Europa, met name op de volgende terreinen :

- Democratie, mensenrechten, individuele vrijheden en aanverwante aangelegenheden
- Economische en handelsaangelegenheden, met inbegrip van de WTO
- Culturele aangelegenheden, het kan bijvoorbeeld dienst doen als regionaal centrum voor opleiding en uitwisselingen.

De EU hoopt de vriendelijke betrekkingen met Macau van vóór en na de soevereiniteitsoverdracht te kunnen behouden en ontwikkelen.

De EU meent dat zij een onmiskenbare rol moet spelen bij het helpen van Macau om de basiswet volledig ten uitvoer te leggen zodat het zich verzekert van een welvarende en stabiele toekomst na de overdracht. Met dit in gedachten zal de EU :

- directe contacten met Macau blijven onderhouden op de in de basiswet vastgelegde terreinen;
- de tenuitvoerlegging van het "één land, twee systemen"-concept van nabij volgen en bevorderen teneinde Macau's politieke, economische en culturele autonomie en het behoud van de in de gezamenlijke Chinees-Portugese verklaring vastgestelde rechten en vrijheden ten volle steunen;
- instaan voor de volledige tenuitvoerlegging van de bilaterale handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EG en Macau die dienst moet doen als instrument via hetwelk de bilaterale betrekkingen kunnen worden versterkt;
- rechtstreeks met Macau onderhandelen als een internationale partner en regelmatig nauwe contacten onderhouden.
- Europese investeringen op het grondgebied bevorderen, met name op het gebied van de dienstverlening, via de gebruikmaking van bestaande of toekomstige communautaire instrumenten en bevordering van de directe dialoog tussen vertegenwoordigers van het bedrijfsleven;
- Steun the oprichting door Macau van een bij de Europese Gemeenschappen geaccrediteerd Handels- en Economisch Bureau ter verzekering van een regelmatige dialoog op het gebied van handels-, economische en samenwerkingsvraagstukken;

- Macau aanmoedigen om de ervaring opgedaan met het WTO-lidmaatschap door te geven aan China voor wanneer laatstgenoemd land tot de WTO toetreedt;
 - de tenuitvoerlegging volgen van de internationale overeenkomsten waarbij Macau partij is en het aanmoedigen zijn deelneming aan andere overeenkomsten te verruimen;
 - Macau's regionale rol op het gebied van menselijk potentieel helpen versterken via opleiding, voorlichtingsactiviteiten en uitwisselingen met de inschakeling van met name de media, culturele uitwisselingen, organisaties van de burgermaatschappij en instellingen voor hoger onderwijs. Dit doel moet worden bereikt via acties waarbij de autoriteiten van de SAR en de EU direct worden betrokken en via het toegang verlenen aan de SAR tot regionale projecten.
-

ISSN 0254-1513

COM(1999) 484 def.

DOCUMENTEN

NL

11 02 10 06

Catalogusnummer : CB-CO-99-481-NL-C

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen
L-2985 Luxemburg